

اشتغال بخصوص برای افراد تحصیلکرده است. همین کارخانه‌های موجود در کشور اگر به جای ۲۰ درصد توان با ۶۰ درصد توان کار کنند، بخش عظیمی از مشکلات اشتغالزایی در کشور برطرف می‌شود» (روحانی، خرداد ۱۳۹۲). (نمودار ۱۰)

همانطور که تصویر شمار ۱۰ نشان می‌دهد پس از انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷، نقدینگی در اقتصاد به طور متوسط سالانه حدود ۲۵ درصد افزایش یافته اما در سال ۱۳۹۹، رشد نقدینگی بیش از ۴۰ درصد بوده است که یک رکورد برای خود به شمار می‌رود. براساس آمارهای بانک مرکزی، حجم کل نقدینگی کشور در اواخر سال ۹۹ در حدود ۳۵۰۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده است (بانک مرکزی، شهریور ۱۴۰۰). در ۸ سال دولت تدبیر و امید میزان نقدینگی از ۴۶۰ هزار میلیارد تومان به ۳,۴۲۱ هزار میلیارد تومان در پایان سال ۱۳۹۹ افزایش یافت که بیشترین میزان افزایش نقدینگی در پنجاه سال اخیر یعنی از ۱۳۵۲ تاکنون است که البته در نمودار بالا آمار نقدینگی از سال ۱۳۵۸ تاکنون نمایش داده شده است. هرچند بانک مرکزی اعلام کرده است که عامل اصلی رشد نقدینگی در پایان خردادماه ۱۴۰۰ نسبت به پایان سال ۱۳۹۹، رشد ۹/۲ درصدی پایه پولی بوده و مهم‌ترین عامل رشد پایه پولی در پایان خردادماه ۱۴۰۰، خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی است (بانک مرکزی، ۱۲ مرداد ۱۴۰۰).

۱۰-۳ اقتصاد و بحران‌های اجتماعی:

تحولات و بحران‌های عمیق اقتصادی که ناشی از سوء مدیریت و بی‌برنامگی دولت در اداره اقتصاد، فشار روزافزون تحریم‌های ایالات متحده و بحران فراگیر ویروس کرونا بود، تبعات اجتماعی گسترده‌ای داشت که در ذیل به دو نمونه از این تحولات اشاره می‌نماییم.

۱۰-۳-۱ بحران بورس:

یکی از مهم‌ترین آسیب‌های وارده به اعتماد اجتماعی در مورد توانمندی دولت در اداره کشور به بحران بورس بازمی‌گردد، جایی که در آن رئیس دولت دوازدهم از مردم خواست که سرمایه‌های خود را به بورس بیاورند اما پس از مدتی و در مرداد ۱۳۹۹ ریزش شدید این بازار اعتراضات مردمی را در پی داشت. روحانی در تاریخ ۲۳ مرداد ۱۳۹۹ گفت که «همه کارهایی که ما برای اف‌ای‌تی‌اف و بورس انجام می‌دهیم برای این است که مردم بدانند جای سرمایه‌گذاری دلار و سکه نیست، جای سرمایه‌گذاری بورس و نفت است» (روحانی، مرداد ۱۳۹۹).

رئیس‌جمهور و معاونان اقتصادی دولت، رسانه و جلسات رسانه‌ای‌شان را تبدیل به صحنه‌ای کرده بودند که در آن بدون واهمه مردم را به بازار سهام دعوت می‌کردند و همین موجب ضرر بسیاری از سهامداران شد. علاوه‌بر اینها با توجه به گمان‌هایی که نسبت به منفعت‌طلبی

دولت در بازار سهام شکل گرفته، نه تنها امکان جذب سرمایه تا سال‌های دیگر در بازار سرمایه وجود ندارد، بلکه همین حالا بازار در رکودترین وضعیت خود به سر می‌برد. ارزش معاملات در بازار بورس درحالی در این روزها به حدود ۳ هزار میلیارد تومان رسیده که میانگین سال ۹۹ حدود ۱۳ هزار میلیارد تومان است. شاخص کل بورس با دعوت رئیس‌جمهور و مسئولان اقتصادی دولت در مرداد ۱۳۹۹ به نقطه دو میلیون و صد هزار واحد نزدیک شد اما پس از چند ماه با ریزش ۸۰۰ هزار واحدی که بزرگترین ریزش تاریخ بورس ایران رقم گرفت و بسیاری از سهامداران دارایی خود را از دست دادند، شاخص به کمتر از یک میلیون و دویست هزار واحد رسید که موجب اعتراض بسیاری از سهامداران و تازه واردان به بورس شد. (نمودار ۱۱)

۲۰-۳-۲ بحران سوخت:

بحران کسری بودجه شدید دولت و

ویژه‌نامه

سالگرد سیزدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری خرداد ۱۴۰۱

۲۹

ایران